

Det kongelige kunnskapsdepartement
Det kongelige helse- og omsorgsdepartement
Statsrådene

Til landets barnehage- og skoleeiere

Deres ref

Vår ref

Dato

20/4614-

24. mars 2021

Tiltak for tilstedeværelse og godt smittevern i barnehage og skole

Vi vet at det er særdeles krevende tider for mange barnehage- og skoleeiere. Flere steder i Norge har blitt særlig hardt rammet den siste tiden. Det er tunge avveininger lokale myndigheter må ta ved stort smittetrykk. Ekstra vanskelig er det også når vi vet at de nye muterte virusvariantene smitter lettere.

Regjeringen har fortsatt som mål at barn og unge skal ha så lav tiltaksbyrde som mulig. Åpne barnehager og skoler er viktig for barn og unges utvikling, lek, læring og mulighet for sosial kontakt med andre. Åpne skoler og barnehager blir viktig når andre møteplasser er stengt eller har redusert tilbud. Det gir barn og unge mulighet for å dekke sine sosiale behov, samtidig som smittevernet blir ivaretatt. Gjennom pandemien har vi tydelig sett hvor viktig åpne skoler og barnehager er som sosiale arenaer og virkemiddel mot psykisk uhelse og ensomhet. Lang tid med pandemi og tiltak øker risikoen for at flere får problemer. Skolen og barnehagen er også et sted å bli sett og komme i kontakt med andre hjelpetjenester, som for eksempel helsestasjon og skolehelsetjenesten. Det er derfor viktig at skoler og barnehager holdes åpne så mye som mulig, så lenge det er smittevern faglig forsvarlig.

Flest mulig barn og unge må få komme i barnehagen og på skolen, samtidig som vi må sikre et godt smittevern tilpasset de nye virusvariantene. Det er en krevende oppgave, men likevel helt nødvendig. Vi har den siste tiden sett økning i smitten, også blant barn og unge. Samtidig har vi sett at utbrudd i barnehager og skoler effektivt er slått ned med blant annet forsterket TISK. Dette må vi fortsette med.

Heldigvis har vi i Norge i stor grad klart å holde skoler og barnehager åpne på en trygg måte under hele pandemien. Smittevernveilederens trafikklysmodell har vært et viktig verktøy for å få til det. Det skal være trygt å jobbe og gå i barnehagene og på skolen.

Vi har fått tilbakemeldinger fra barnehagene og skolene om at de ønsker en oppdatering av veilederne. Videre har vi fått signaler om at det er praktiske utfordringer med dagens tiltak i barnehager og skoler og at det varierer hvordan tiltakene etterleves. Noen områder har opplevd å raskt måtte veksle mellom gult til rødt tiltaksnivå. Det har derfor vært grunn til å se på om tiltaksnivåene er godt nok tilpasset dagens smittesituasjon og de faktiske forholdene i barnehage og skole.

Våre fagetater jobber med justeringer av smittevernveilederne for skole og barnehage, disse vil bli publisert om kort tid. Vedvarende høyt smittetrykk flere steder og utbrudd av de muterte virusvariantene har medført et behov for å revidere veilederne og klargjøre intensjonene bak tiltakene. Først og fremst vil de justerte veilederne tydeliggjøre hva som gjelder på de ulike tiltaksnivåene. De viktigste tiltakene vil fortsatt være å sikre god avstand og å holde antall nærkontakter nede.

Mange har funnet gode løsninger for størst mulig tilstedeværelse gitt smittesituasjonen, og vi oppfordrer skole- og barnehageeiere til å fortsette å se på alle muligheter.

Vi har vurdert mulighetene for barnehage- og skoleeiere å benytte alternative lokaler.

Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler stiller krav om at alle barnehager og skoler skal være helsemessig tilfredsstillende. Blant annet skal lokalene være utformet og innredet slik at barnas miljø ivaretas, og det stilles krav til luftkvalitet, belysning, lydforhold mv. Forskriftens krav er formulert som funksjonskrav og er dermed fleksible og gir rom for tilpasning til lokale forhold. Forskriften er ikke til hinder for at det tas i bruk midlertidige lokaler, og dersom lokalene kun skal brukes for en kortere periode, kan det tillates avvik fra faglige normer i større grad enn ved lokaler som er ment for varig bruk. Det minnes om at forskriften stiller krav om at lokalene som skal brukes til skoler og barnehager, må godkjennes. Ved tidsnød kan kommunelegen fatte hastevedtak i tråd med folkehelseloven.

Skole- og barnehageeiere og de ansatte har gjort en formidabel innsats gjennom hele pandemien. De beste løsningene for praktisk håndtering av pandemien skjer lokalt.

I begynnelsen av mars sendte kunnskap- og integreringsministeren et brev til alle landets ordførere og fylkesordførere med forsikring om at kommunesektoren vil få dekket sine merkostnader og med oppfordringer om å sørge for at midler til å håndtere smittevernstiltak når helt ut til skoler og barnehager. Smitteverntiltakene bør i størst mulig grad håndteres uten at det går på bekostning av kvaliteten i tilbudet eller medfører unødvendig belastning på ansatte.

Departementene har fått [innspill](#) fra Helsedirektoratet, Folkehelseinstituttet,

Utdanningsdirektoratet og Barne- og familiedirektoratet om grep som bør vurderes for å øke tilstedeværelsen i barnehager og skoler når smitteverntiltakene kan gjøre det utfordrende å ha mange barn og unge til stede samtidig på rødt tiltaksnivå.

Vi vil med dette oppfordre dere til å vurdere nøye om dere kan gjennomføre noen av disse tiltakene eller gjøre andre grep som kan sikre at elevene kan komme mest mulig på skolen eller i barnehagen.

Dere kjenner deres lokalmiljø best. Med bakgrunn i denne kunnskapen ber vi dere om, sammen med elever og ansatte i barnehage og skole, å vurdere om det finnes noen muligheter for sikre mest mulig tilstedeværelse også ved økt smitte. Kan det for eksempel være mulig med mer fleksibelt oppmøte gjennom større deler av dagen, og er bruken av uteskole utnyttet til sitt fulle? Er det mulighet for mer utetid og turer i barnehagen? Er det situasjoner hvor det kan være mulig å midlertidig øke bemanningen eller benytte andre fagpersoner til avlastning?

Det er anledning for skolene til å bruke større deler av skoledagen enn de vanligvis gjør. For grunnskoler er det snakk om å bruke handlingsrommet innenfor rammene i forskrift til opplæringsloven § 1-6 om at undervisningen som regel ikke skal begynne før kl. 8 eller slutte etter kl. 15.30. Mange lærere og skoler vil ha behov for ekstra personalressurser og avlastning. Opplæringsloven § 10-11 åpner for at andre enn lærere kan hjelpe til i opplæringen dersom de får nødvendig veiledning, men en lærer må fortsatt ha ansvaret for opplæringen. For barnehager gjelder en norm for pedagogisk bemanning, men reglene er ikke til hinder for at andre enn pedagogisk personale kan jobbe i barnehager.

Parallelt med vår oppfordring til dere har vi bedt statsforvalterne øke sin innsats på koordinering, informasjon og veiledning om smittevern og tilstedeværelse i skolen og barnehagen.

Sammen med dere og alle ansatte i barnehage og skole skal vi ta best mulig vare på barn og unge i denne fasen av pandemien.

Med hilsen

Guri Melby
Kunnskaps- og
integreringsminister

Bent Høie
Helse- og
omsorgsminister